

แผนการใช้ที่ดินตำบลการะเกด

อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

กรมพัฒนาที่ดิน

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนายั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food And Agriculture Organization of the United Nation: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืน ให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal:PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สพด.นครศรีธรรมราช ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-2
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-10
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2
บทที่ 6 เขตการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดนครศรีธรรมราช	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ป	2-10
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566	2-11
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566	2-13
3-1	สมบัติดิน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	3-4
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	6-6
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568	7-7
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-11
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-13

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-2
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-5
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-9
3-1	ทรัพยากรดินตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	3-6
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดินตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	6-9
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดินตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	7-6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1)วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการอย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอด ห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้ บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

- 1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล
- 1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน
- 1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

- 1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2567
- 1.4.2 สถานที่ ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย
 - 1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น
 - 2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น
 - 3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล
- 1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล
- 1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน
- 1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
- 1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น
- 1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

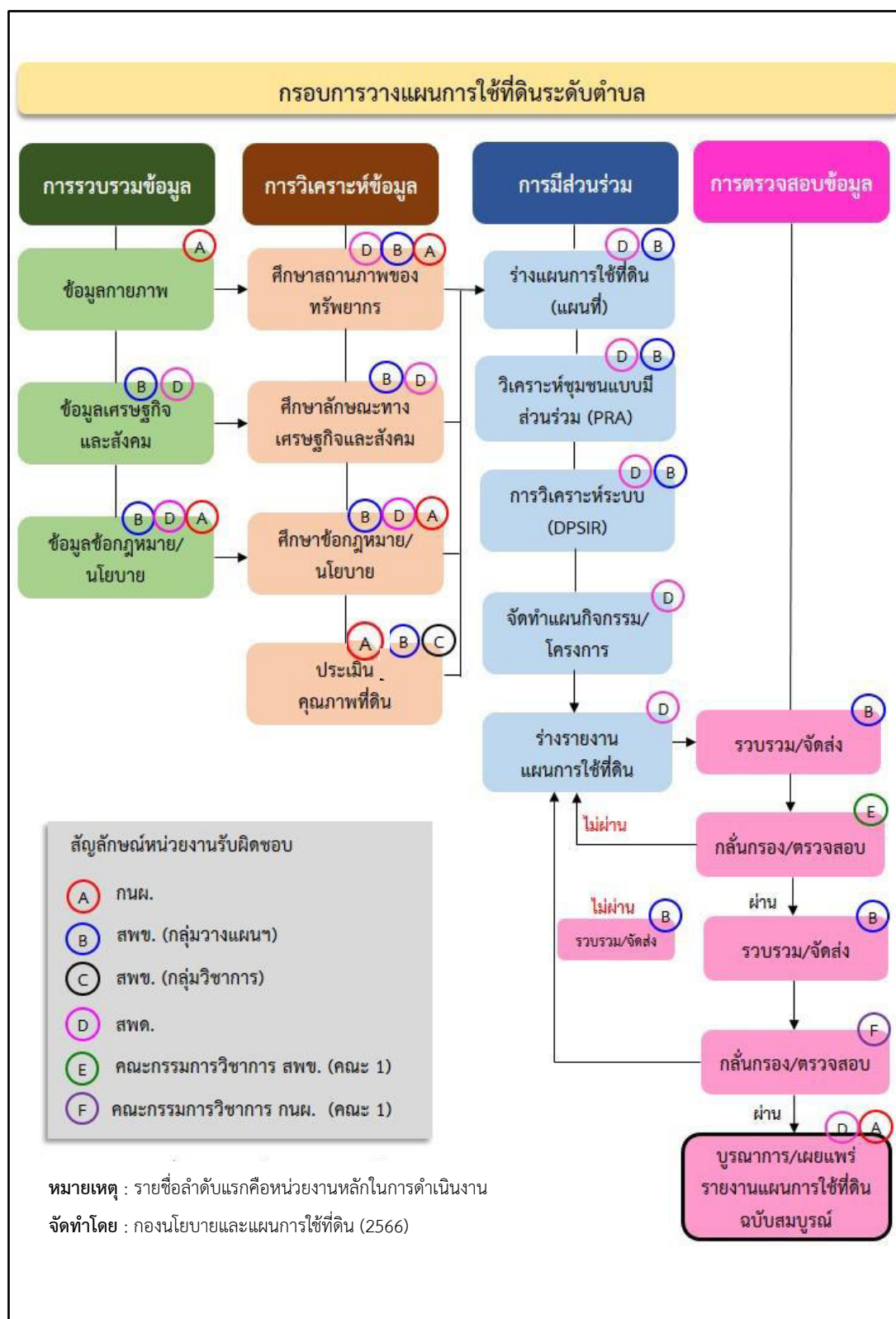
3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“การคมนาคมสะดวก แหล่งเศรษฐกิจดี ชุมชนน่าอยู่อาศัย สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

(เทศบาลตำบลการะเกด, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเกาะเกิด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเชียรใหญ่ มีพื้นที่ประมาณ 70.75 ตารางกิโลเมตร หรือ 44,217 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลท้องลำเจียก ตำบลท่าขนาน อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลชะอวด ตำบลเคร็ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเขาพระบาท อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลเกาะเกิด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านเกาะทวด

หมู่ที่ 7 บ้านพุนถนน

หมู่ที่ 2 บ้านพระหัก

หมู่ที่ 8 บ้านนานอก

หมู่ที่ 3 บ้านท่าวา

หมู่ที่ 9 บ้านนา

หมู่ที่ 4 บ้านถาวร

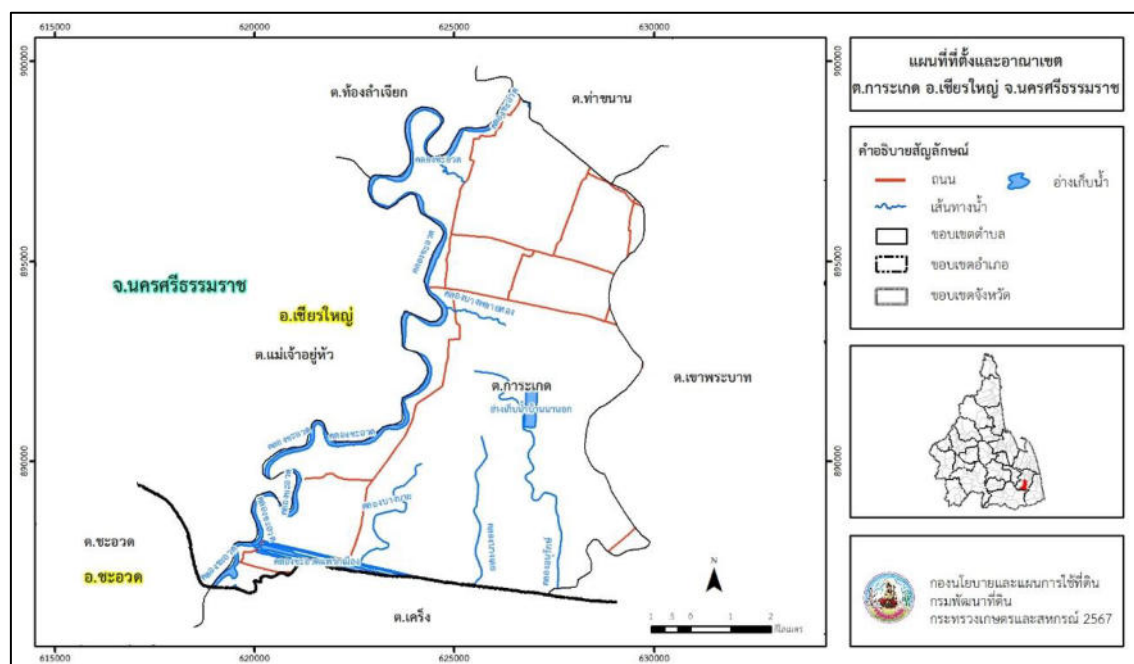
หมู่ที่ 10 บ้านพร้าว

หมู่ที่ 5 บ้านปากกล้วย

หมู่ที่ 11 บ้านศาลาตะเคียน

หมู่ที่ 6 บ้านท่าลิพง

หมู่ที่ 12 บ้านท้ายทะเล

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่าน โดยมีคลองที่สำคัญ เช่น คลองชะอวด คลองบางบาย คลองบางแก้ว คลองบางปอ คลองบางเตย คลองบางเนียน

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ คาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) พบว่า ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.3 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.2 องศาเซลเซียส ในเดือนกุมภาพันธ์

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,769.0 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 174 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนพฤศจิกายน มีปริมาณฝน 657.7 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 21 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืชได้ตลอดทั้งปี (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

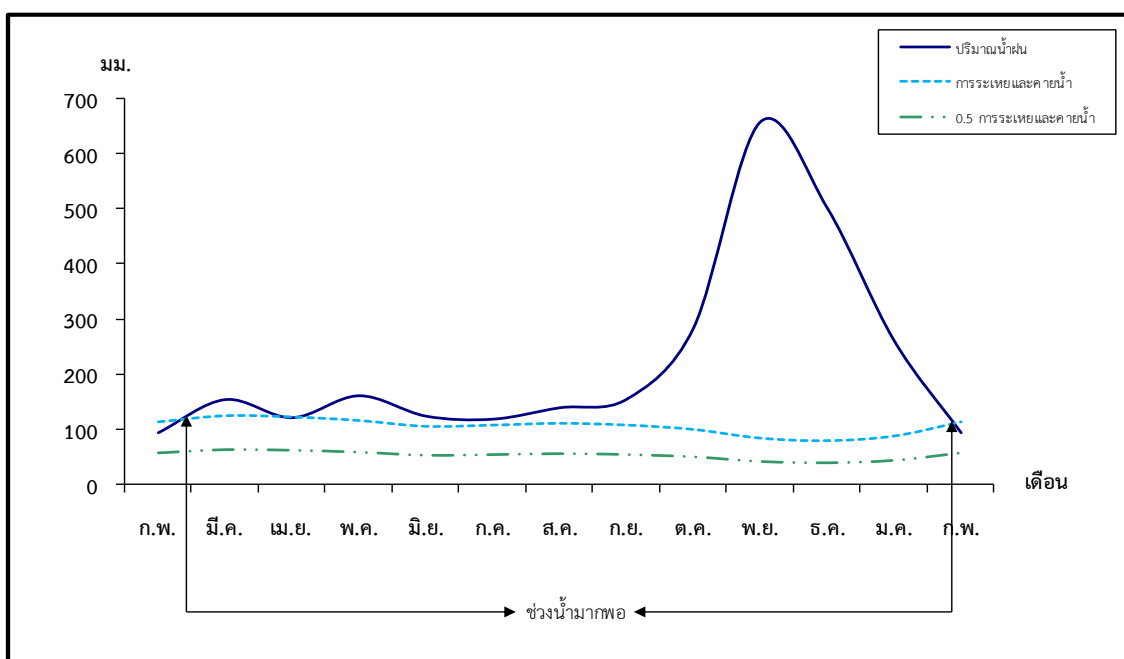
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดนครศรีธรรมราช¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันที่ฝนตก	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ	ปริมาณฝนใช้การ ²
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	(%)	(มม.)	(วัน)	(มม.)	(มม.)
ม.ค.	22.4	30.5	26.1	84.0	260.6	13.9	86.8	151.1
ก.พ.	22.2	31.6	26.6	81.0	93.8	6.3	113.4	79.7
มี.ค.	22.9	32.9	27.6	80.0	153.9	7.9	124.9	116.0
เม.ย.	23.7	34.0	28.4	80.0	121.1	8.7	122.7	97.6
พ.ค.	24.2	34.3	28.4	81.0	160.9	15.2	115.9	119.5
มิ.ย.	24.1	34.1	28.3	80.0	123.9	13.0	105.0	99.3
ก.ค.	23.9	33.8	28.1	79.0	118.4	14.7	107.3	96.0
ส.ค.	23.7	33.8	27.9	79.0	139.1	15.6	110.7	108.1
ก.ย.	23.6	33.2	27.4	82.0	154.5	17.6	107.4	116.3
ต.ค.	23.4	31.9	26.9	86.0	283.8	20.8	99.2	153.4
พ.ย.	23.1	30.4	26.3	88.0	657.7	21.5	82.8	190.8
ธ.ค.	22.7	30.0	26.0	86.0	501.3	19.4	78.1	175.1
เฉลี่ย	23.3	32.5	27.3	82.2	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,769.0	174.6	1,254.2	1,502.9

หมายเหตุ: ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,647 ไร่ หรือร้อยละ 5.98 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 24,928 ไร่ หรือร้อยละ 56.38 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 5,543 ไร่ หรือร้อยละ 12.54 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาร้าง
- 2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 298 ไร่ หรือร้อยละ 0.68 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พริก ไร่ร้าง อ้อย
- 3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 17,899 ไร่ หรือร้อยละ 40.47 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน

ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ยางพารา

4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 584 ไร่ หรือร้อยละ 1.32 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มะพร้าว ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม กล้วย

5) พืชสวน มีเนื้อที่ 128 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก พืชสวน ไร่/เสื่อมโทรม

6) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 69 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชไร่เลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก/สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 407 ไร่ หรือร้อยละ 0.92 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไร่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 12,111 ไร่ หรือร้อยละ 27.39 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าพรุสมบูรณ์ ป่าพรุเสื่อมสภาพพื้นที่ป่าชายเลนรกร้าง

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 2,840 ไร่ หรือร้อยละ 6.43 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง คลองชลประทาน บ่อน้ำในไร่นา

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,691 ไร่ หรือร้อยละ 3.82 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พื้นที่ลุ่ม พืชไร่ธรรมชาติ พืชไร่สลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,647	5.98
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,223	5.03
U201/A401	หมู่บ้านบนพื้นราบ/ไม้ผลผสม	14	0.03
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	166	0.37
U405	ถนน	179	0.40
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	65	0.15
A	พื้นที่เกษตรกรรม	24,928	56.38
A100	นาไร่	648	1.47
A101	นาข้าว	4,895	11.07
A200	ไร่ไร่	26	0.06
A203	อ้อย	3	0.01
A229	พริก	269	0.61

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	2,308	5.22
A302	ยางพารา	900	2.03
A303	ปาล์มน้ำมัน	14,221	32.16
A307	สนประดิพัทธ์	49	0.11
A308	กระถิน	421	0.95
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	130	0.29
A405	มะพร้าว	389	0.88
A405/A411	มะพร้าว/กล้วย	25	0.06
A411	กล้วย	40	0.09
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	54	0.12
A502	พืชผัก	74	0.17
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	43	0.10
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	16	0.04
A703/A902	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก/สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	10	0.02
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	197	0.45
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	143	0.32
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	67	0.15
F	พื้นที่ป่าไม้	12,111	27.39
F300	ป่าชายเลนรอสภาพฟื้นฟู	66	0.15
F400	ป่าพรุรอสภาพฟื้นฟู	322	0.73
F401	ป่าพรุสมบูรณ์	11,723	26.51
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,691	3.82
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	491	1.11

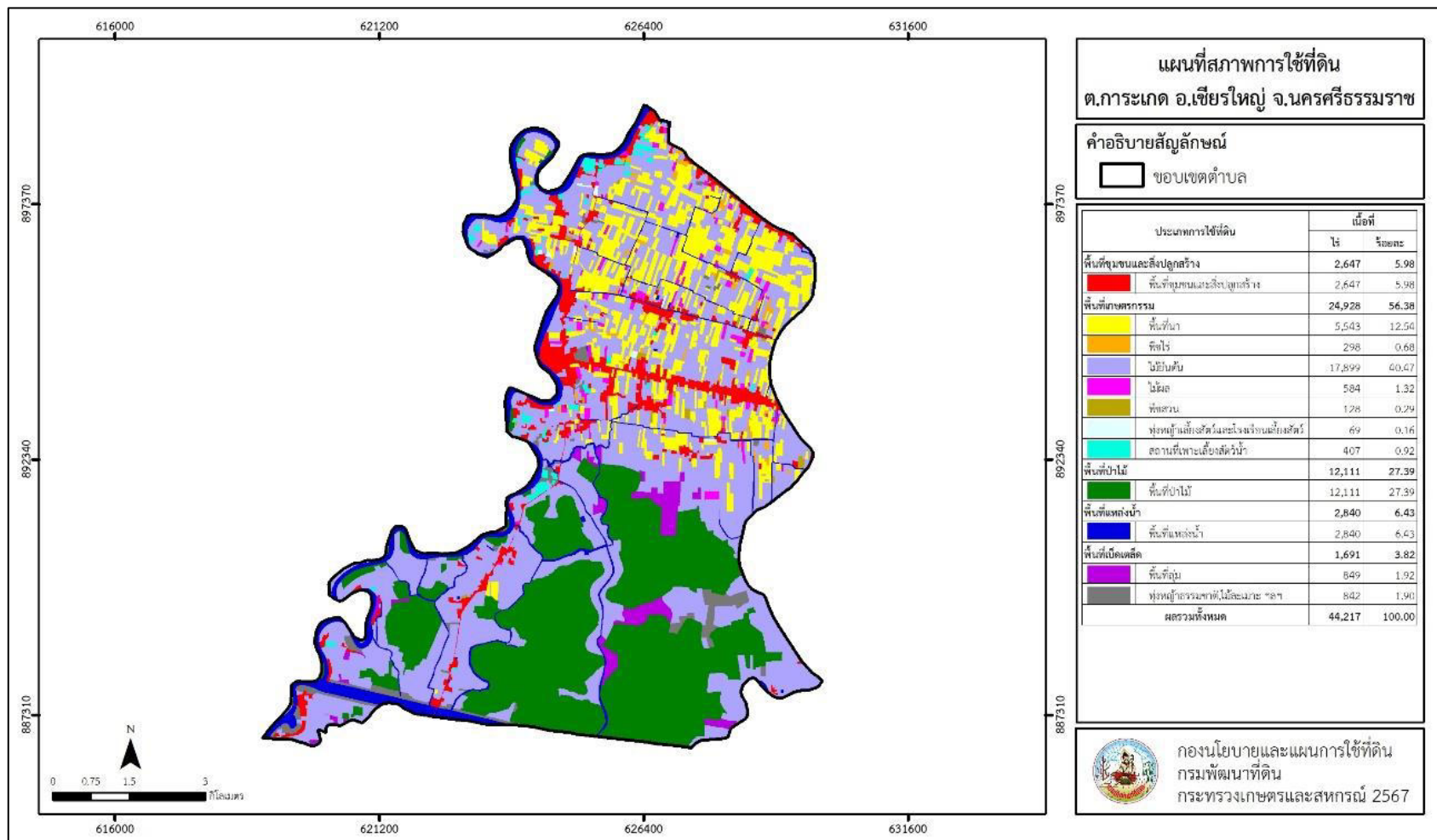

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	346	0.78
M201	พื้นที่ลุ่ม	849	1.92
M405	พื้นที่ถม	5	0.01
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	2,840	6.43
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	1,817	4.11
W202	บ่อน้ำในไร่นา	29	0.07
W203	คลองชลประทาน	994	2.25
ผลรวมทั้งหมด		44,217	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 2-3 แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลการะเกด มีประชากรรวม 6,949 คน แยกเป็นชาย 3,465 คน เป็นหญิง 3,484 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 98.22 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,573 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,402 ครัวเรือน หรือร้อยละ 54.49 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,171 ครัวเรือน หรือร้อยละ 45.51 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลการะเกด	2,573	3,465	3,484	6,949
หมู่ที่ 1 เกาะหวด	160	185	206	391
หมู่ที่ 2 พระหัก	82	115	116	231
หมู่ที่ 3 ท่าวา	115	166	165	331
หมู่ที่ 4 ถาวร	251	361	369	730
หมู่ที่ 5 ปากกล้วย	157	244	233	477
หมู่ที่ 6 ท่าลิพง	669	650	650	1,300
หมู่ที่ 7 พุนถนน	220	354	323	677
หมู่ที่ 8 นานอก	205	296	311	607
หมู่ที่ 9 นา	142	223	215	438
หมู่ที่ 10 พร้าว	91	174	160	334
หมู่ที่ 11 ศาลาตะเคียน	205	271	292	563
หมู่ที่ 12 ท้ายทะเล	276	426	444	870

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,573	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,402	54.49
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตร ที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,171	45.51

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่รวมทั้งหมด 44,217 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,573 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ย ครัวเรือนละ 17.18 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 24,928 ไร่ หรือร้อยละ 56.38 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 17.78 ไร่ (เนื้อที่ตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,402 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน และข้าว ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน ปี2565 พบว่า ประชากรในตำบลเกาะเกด มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 193,178 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 69,369 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 137,724 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 49,456 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่า

รายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 55,454 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 19,913 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลการะเกด	130,119	33,009	18,574	11,476	193,178	69,369	137,724	49,456
หมู่ที่ 1 เกาะทวด	74,547	32,854	27,939	24,805	160,145	68,841	119,380	51,317
หมู่ที่ 2 พระหัก	110,200	41,877	25,347	14,725	192,149	76,059	114,802	45,442
หมู่ที่ 3 ท่าวา	129,551	13,603	6,557	3,536	153,246	56,245	114,267	41,938
หมู่ที่ 4 ถาวร	163,371	35,845	27,299	16,586	243,102	67,371	158,758	43,997
หมู่ที่ 5 ปากกล้วย	95,631	42,060	25,083	11,121	173,895	54,112	140,475	43,713
หมู่ที่ 6 ท่าลิพง	132,260	22,031	11,372	968	166,632	87,482	113,742	59,715
หมู่ที่ 7 พุนถนน	162,631	42,150	13,179	8,426	226,387	81,847	139,654	50,490
หมู่ที่ 8 นานอก	173,785	48,015	22,241	8,611	252,652	77,372	168,383	51,565
หมู่ที่ 9 นา	113,659	22,527	29,469	16,949	182,604	63,011	126,127	43,523
หมู่ที่ 10 พไร่	92,291	25,823	15,506	20,038	153,658	52,550	132,253	45,229
หมู่ที่ 11 ศาลาตะเคียน	142,908	31,544	19,987	7,052	201,491	74,900	164,473	61,139
หมู่ที่ 12 ท้ายทะเล	105,710	38,983	13,148	22,963	180,804	54,489	146,037	44,011

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เนื้อที่ 80 ไร่
2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

- (1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 5,569 ไร่
- (2) เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 13,926 ไร่

3.1.2 **ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ** จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ คือ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 44,217 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลเกาะเกด มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,769.0 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 **น้ำผิวดิน** หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลเกาะเกด มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองชะอวด คลองชะอวดแพรกเมือง คลองบางแก้ว คลองบางเตย คลองบางเนียน คลองบางบาย คลองบางปอ คลองบางปลายทอง คลองบางยี่ว และ คลองอนุรักษ์

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำบ้านนาก

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลเกาะเกด มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 9 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบหน่วยแผนที่ดิน ทั้งหมด 16 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 16 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Cyi-oiA ชุดดินเชียรใหญ่ มีเนื้อดินบนเป็นวัสดุดินไฟบrik ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,274 ไร่ หรือร้อยละ 5.14 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Kd-sicA/ow ชุดดินกาบแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และพบตะกอนทับถมตอนบน มีเนื้อที่ 472 ไร่ หรือร้อยละ 1.07 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Kd-OiA ชุดดินกาบแดง มีเนื้อดินบนเป็นวัสดุดินไฟบrik ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 420 ไร่ หรือร้อยละ 0.95 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Kd-str-OiA ดินกาบแดงที่มีเนื้อดินสลับ มีเนื้อดินบนเป็นวัสดุดินไฟบrik ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,146 ไร่ หรือร้อยละ 4.85 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Mu-sicA ชุดดินมูลเฒ่า มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,587 ไร่ หรือร้อยละ 10.38 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Mu-oiA ชุดดินมูลเฒ่า มีเนื้อดินบนเป็นวัสดุดินไฟบrik ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,727 ไร่ หรือร้อยละ 10.69 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน Mu-dj-sicA ดินมูลเฒ่าที่มีจาโรไซด์อยู่ในระดับลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 371 ไร่ หรือร้อยละ 0.84 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Nw-OiA ชุดดินนราธิวาส มีเนื้อดินบนเป็นวัสดุดินไฟบrik ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 66 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Nw-str-OiA ดินนราธิวาสที่มีเนื้อดินสลับ มีเนื้อดินบนเป็นวัสดุดินไฟบrik ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,817 ไร่ หรือร้อยละ 10.89 ของเนื้อที่ตำบล

10) หน่วยแผนที่ดิน Ppn-cA ชุดดินปากพั้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 15,905 ไร่ หรือร้อยละ 35.97 ของเนื้อที่ตำบล

11) หน่วยแผนที่ดิน Ra-sicA ชุดดินระแงะ มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,312 ไร่ หรือร้อยละ 2.97 ของเนื้อที่ตำบล

12) หน่วยแผนที่ดิน Ra-sicA/psub ชุดดินระแงะ มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และดินล่างพบชั้นฟิต มีเนื้อที่ 1,594 ไร่ หรือร้อยละ 3.60 ของเนื้อที่ตำบล

13) หน่วยแผนที่ดิน Ra-oiA ชุดดินระแงะ มีเนื้อดินบนเป็นวัสดุดินไพบริก ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 491 ไร่ หรือร้อยละ 1.11 ของเนื้อที่ตำบล

14) หน่วยแผนที่ดิน Ra-na-sicA ดินระแงะที่ไม่เป็นกรด มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 322 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของเนื้อที่ตำบล

15) หน่วยแผนที่ดิน Ran-cA/ssub ชุดดินระโนด มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และดินล่างพบชั้นดินทราย มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล

16) หน่วยแผนที่ดิน Ta-f-sicA ดินตากใบที่เป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,881 ไร่ หรือร้อยละ 6.52 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 1,827 ไร่ หรือร้อยละ 4.13 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินเปรี้ยวจัด มีเนื้อที่ 15,678 ไร่ หรือร้อยละ 35.46 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi) ชุดดินมุโน๊ะ (Mu) ดินมุโน๊ะที่มีจาโรไซต์อยู่ในระดับลึก (Mu-dj) ชุดดินระแงะ (Ra) และดินระแงะที่ไม่เป็นกรด (Ra-na) ปัญหาดินอินทรีย์ มีเนื้อที่ 7,921 ไร่ หรือร้อยละ 17.91 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินกาบแดง (Kd) ดินกาบแดงที่มีเนื้อดินสลับ (Kd-str) ชุดดินนราธิวาส (Nw) และดินนราธิวาสที่มีเนื้อดินสลับ (Nw-str)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาด	ความ	การระบายน้ำ	ความ	ความจุ	ความอิ่มตัว	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการ	ความลึก	เนื้อที่	
	ชัน	ลึก		อุดม	แลกเปลี่ยน		ดินบน	ดินล่าง	นำ	ของ	ไร่	ร้อยละ
	(%)	(ซม.)		สมบูรณ์	แคตไอออน	เบส			ไฟฟ้า	ชั้นจาโรไซด์		
				ของดิน	(cmol/kg)	(%)			(dS/m)	(ซม.)		
Cyi-oiA	0-2	>150	เลว	สูง	>20	35-75	4.5-5.0	4.5-7.0	<2	0-50	2,274	5.14
Kd-OiA	0-2	>150	เลวมาก	สูง	>20	<35	<4.5	<4.5	<2	-	420	0.95
Kd-sicA/ow	0-2	>150	เลวมาก	สูง	>20	<35	<4.5	<4.5	<2	-	472	1.07
Kd-str-OiA	0-2	>150	เลวมาก	ปานกลาง	>20	<35	<4.5	<4.5	<2	-	108	0.24
Kd-str-OiA*	0-2	>150	เลวมาก	สูง	>20	<35	<4.5	<4.5	<2	-	2,038	4.61
Mu-dj-sicA	0-2	>150	เลว	สูง	10-20	<35	4.5-5.0	<4.5	<2	100-150	371	0.84
Mu-oiA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	10-20	<35	4.5-5.0	<4.5	<2	0-50	1,741	3.94
Mu-oiA*	0-2	>150	เลว	สูง	10-20	<35	4.5-5.0	<4.5	<2	0-50	2,986	6.75
Mu-sicA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	10-20	<35	4.5-5.0	<4.5	<2	0-50	3,806	8.61
Mu-sicA*	0-2	>150	เลว	สูง	10-20	<35	4.5-5.0	<4.5	<2	0-50	781	1.77
Nw-OiA	0-2	>150	เลวมาก	สูง	>20	<35	<4.5	<4.5	<2	-	66	0.15
Nw-str-OiA	0-2	>150	เลวมาก	สูง	>20	<35	<4.5	<4.5	<2	-	4,817	10.89
Ppn-cA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	>20	>75	5.5-8.0	6.5-8.0	<2	-	7	0.02
Ppn-cA*	0-2	>150	เลว	สูง	>20	>75	5.5-8.0	6.5-8.0	<2	-	15,898	35.95
Ra-na-sicA	0-2	>150	เลวมาก	ปานกลาง	>20	<35	4.5-5.0	4.5-5.0	<2	50-100	322	0.73

แผนการใช้ที่ดินตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาด ชัน (%)	ความ ลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความ อุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึก ของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Ran-cA/ssub	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	>20	35-75	5.5-6.5	5.5-8.0	<2	-	5	0.01
Ra-oiA	0-2	>150	เลวมาก	ปานกลาง	>20	<35	4.5-5.0	4.5-5.0	<2	50-100	491	1.11
Ra-sicA	0-2	>150	เลวมาก	ปานกลาง	>20	<35	4.5-5.0	4.5-5.0	<2	50-100	1,312	2.97
Ra-sicA/psub	0-2	>150	เลวมาก	ปานกลาง	>20	<35	4.5-5.0	4.5-5.0	<2	50-100	1,594	3.60
Ta-f-sicA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	2,881	6.52
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,827	4.13
รวมทั้งหมด											44,217	100.00

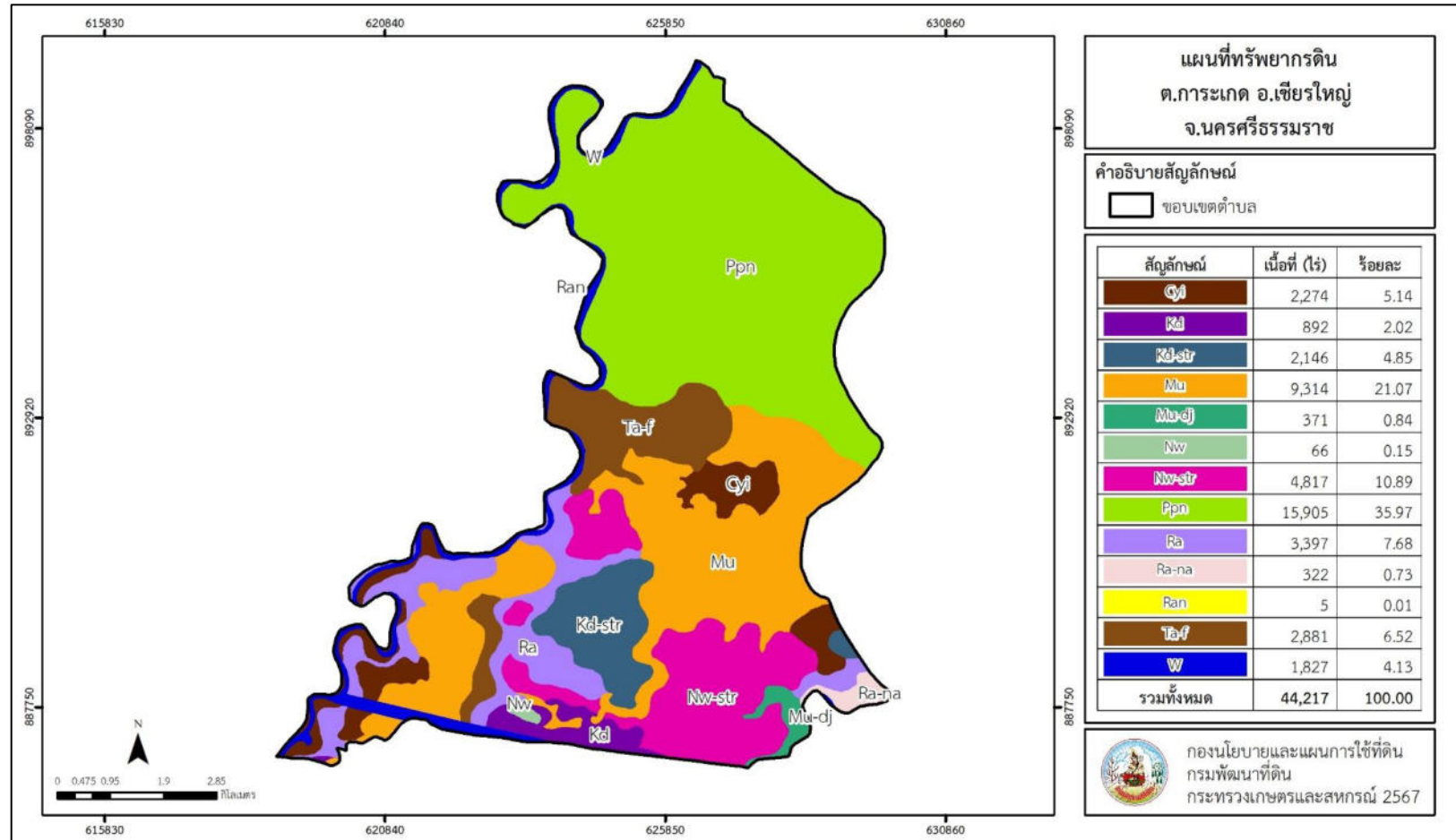
หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลเกาะเกิด คือ

- 1) ขาดความรู้เรื่องดิน
- 2) มีการรुक้ำของน้ำเค็ม
- 3) น้ำท่วมในหน้าฝน/ขาดน้ำในหน้าแล้ง
- 4) พื้นที่ลุ่มชูดยกร่องไม่พ้่นน้ำ

4.1.2 ความต้องการของชุมชนและเกษตรกร ตำบลเกาะเกิด มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) เพิ่มองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน
- 2) แก้ไขปัญหาน้ำท่วม/การขาดแคลนน้ำ
- 3) ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชชนิดอื่น

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 3 ประการ คือ

- 1.1) เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการปรับปรุงดิน
- 1.2) มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มต่ำ
- 1.3) พื้นที่การเกษตรในที่ลุ่มชูดยกร่องไม่พ้่นน้ำ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ

- 2.1) ผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง
- 2.2) น้ำท่วมขัง ผลผลิตเสียหาย

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.2) ปัจจัยการผลิตราคาสูง
- 3.3) ผลผลิตตกต่ำ
- 3.4) รายได้น้อย
- 3.4) มีผลกระทบกับคุณภาพชีวิต

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 4.2) พืชเจริญเติบโตช้า
- 4.3) รายได้น้อย

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

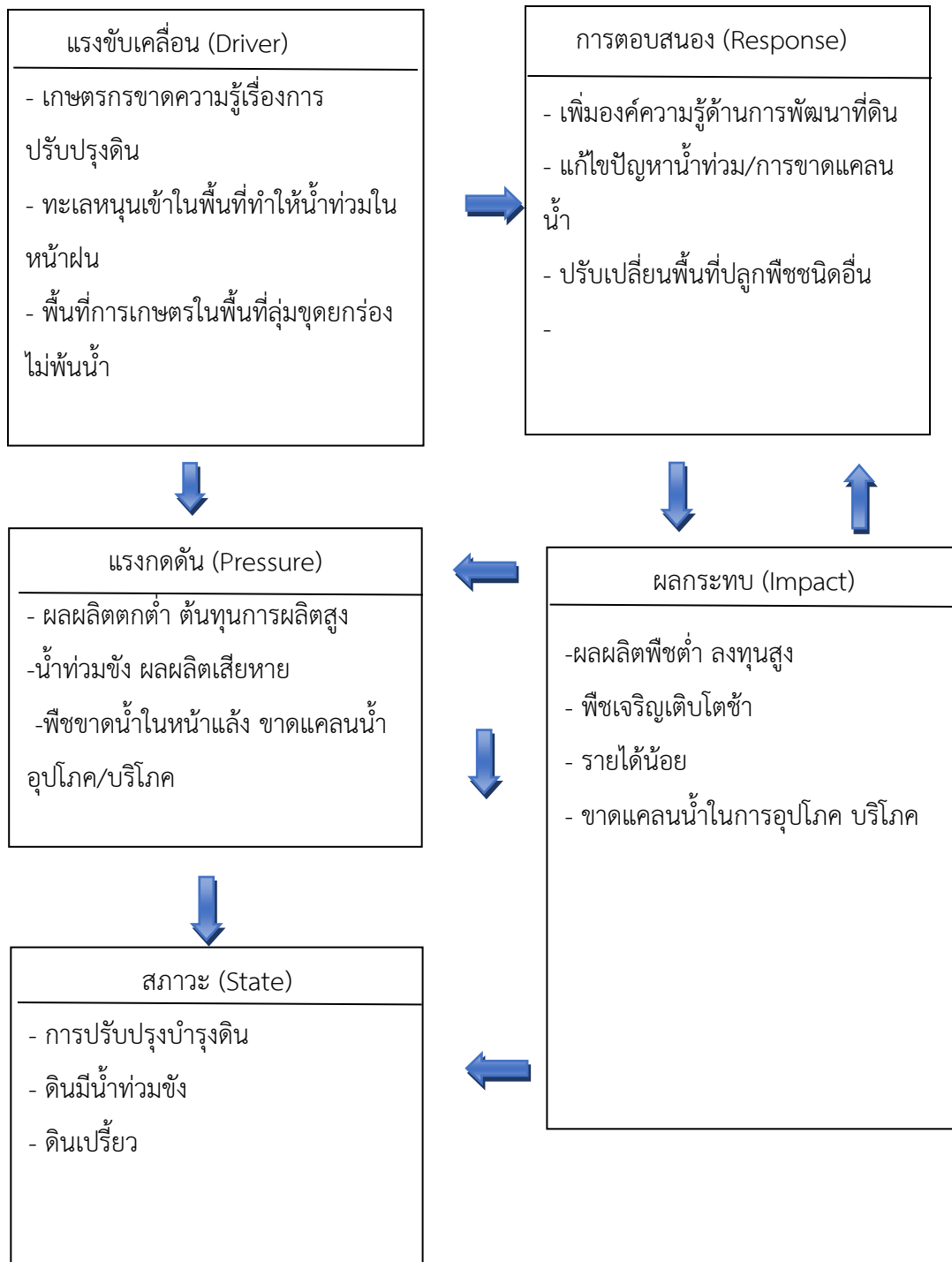
พื้นที่ราบ

- 5.1) จัดรูปแบบแปลงนา
- 5.2) ปรับปรุงซ่อมแซมประตูระบายน้ำ ฝายน้ำล้น น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร
- 5.3) ให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงดิน การวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่
จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลกระเกต อำเภอยะใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) ข้าวนาปี-พืชผัก เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม และจะปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ได้แก่ พักทอง มะเขือ พริก กะเพรา ถั่วพู ผักชีฝรั่ง ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนกรกฎาคม

2) ปาล์มน้ำมัน เกษตรกรบางรายมีการปรับเปลี่ยนจากนาข้าว มาปลูกปาล์มน้ำมันเนื่องจากได้รับผลตอบแทนที่มากกว่าปัจจุบัน ปัจจุบันพบปัญหาขาดน้ำ และปาล์มน้ำมันจะแสดงอาการขาดธาตุอาหารและโรคพืช สาเหตุจากเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการ หรือเกิดจากการจัดการดินไม่เหมาะสม

3) ส้มโอ เป็นไม้ผลที่นิยมปลูก เนื่องจากให้ผลตอบแทนค่อนข้างสูง จึงเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมปลูกมากในช่วงนี้ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาข้อมูลในการจัดการดินเพื่อปลูกจากพื้นที่ข้างเคียง ทำให้ในปัจจุบันยังไม่ได้รับผลการทบทวนการราคาผลผลิต

เดือน												
ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
พื้นที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์												
1.ปาล์มน้ำมัน	ปาล์มน้ำมัน											
2.นาข้าว-พืชผัก	ข้าวนาปี	พืชผัก				ข้าวนาปี						
3.ยางพารา	ยางพารา											
5.ส้มโอ	ไม้ผล											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลกระเกต อำเภอยะใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำรน, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา มะพร้าว พืชผัก

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยที่ดิน	ข้าว	ปาล์มน้ำมัน	ยางพารา	มะพร้าว	พืชผัก
Cyi-oiA	N	N	N	N	N
Kd-OiA	S2n	N	N	N	N
Kd-sicA/ow	S2n	N	N	N	N
Kd-str-OiA	S2n	N	N	N	N
Kd-str-OiA*	S2n	N	N	N	N
Mu-dj-sicA	S2zn	S3o	N	N	N
Mu-oiA	N	N	N	N	N
Mu-oiA*	N	N	N	N	N
Mu-sicA	N	N	N	N	N
Mu-sicA*	N	N	N	N	N
Nw-OiA	S2n	N	N	N	N
Nw-str-OiA	S2n	N	N	N	N
Ppn-cA	S1	S3o	N	N	N
Ra-na-sicA	S3z	N	N	N	N
Ran-cA/ssub	S1	S3o	N	N	N
Ra-oiA	S3z	N	N	N	N
Ra-sicA/psub	S3z	N	N	N	N
Ra-sicA	S3z	N	N	N	N
Ta-f-sicA	S2n	S3o	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน
ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e	= ความเสียหายจากการกัดกร่อน	w	= ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
r	= สภาพการหยั่งลึกของราก	z	= สารพิษ
x	= การมีเกลือมากเกินไป	m	= ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
n	= ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร	s	= ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร
o	= ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช		

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2568

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกดไปเสนอต่อสภาเทศบาลตำบลเกาะเกด เพื่อมีมติให้ ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรม พัฒนาที่ดิน

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรร ให้ดำเนินการ

เขตเกษตรกรรม

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้
 - (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - (5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - (6) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
 - (7) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์
 - (8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - (9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)

2) น้ำท่วมขังในพื้นที่ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(1) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ปรับปรุงแปลงนา) แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกิด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

3) ขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

(1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

(2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

(3) การขุดเจาะน้ำบาดาล

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานโดยหน่วยงานอื่น

7.3.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครศรีธรรมราช)

1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)

1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

2) เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครศรีธรรมราช)

2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช)

3. เขตแหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัดนครศรีธรรมราช)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการ ดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกด เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำ เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ รวม 11 รายการ ดังนี้

- 1) ปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่มีอยู่
- 2) ปรับปรุงคุณภาพดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และแก้ปัญหาดินเปรี้ยวจัด
- 3) หาดลาดขายสินค้าเกษตร
- 4) ปรับกิจกรรมงานของกรมพัฒนาที่ดินให้เหมาะสมกับพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร เช่น โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ กิจกรรมขุดร่องเพื่อปลูกพืชผสมผสานเพื่อให้การเพิ่มความกว้าง และความลึกของร่องน้ำ
- 5) คำแนะนำการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ทำการเกษตร
- 6) สนับสนุนปัจจัยการผลิตพืช เช่น สารเร่ง ชุบเปอร์ พด. ปุ๋ยโดโลไมท์ วัสดุอุปกรณ์ผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และเมล็ดพืชปุ๋ยสด (โปเทือง)
- 7) ต้องการ Application ความรู้เรื่องดิน
- 8) ลดต้นทุนการผลิตพืช
- 9) การเพิ่มศักยภาพในการผลิตข้าว พืชผัก และปาล์มน้ำมัน
- 10) ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราที่ไม่เหมาะสม หรือไม่สามารถกรีดยางได้ เป็นการทำการเกษตรแบบผสมผสาน

- 11) ต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

7.5.1 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

- 1) โครงการขุดลอกร่องน้ำ

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการขอรับการสนับสนุนแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ของตำบลเกาะเกด กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลเกาะเกดในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ

- (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน ดินเปรี้ยวจัด และ
- (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ปัญหาน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน
- (3) ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยการผลิตมีราคาสูง สินค้าเกษตรตกต่ำ

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ในพื้นที่ตำบลเกาะเกด มีลักษณะพื้นที่บริเวณ หมู่ 11 12 ลักษณะพื้นที่เป็นดินกรด คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร ส่วนปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง สำหรับการขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นทุกหมู่บ้านในตำบลเกาะเกด ทั้งเพื่ออุปโภค-บริโภคและการเกษตร

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้านั้น การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอของหมู่บ้านทั้ง 12 หมู่บ้านในตำบลทรายขาวที่เร่งด่วน คือ “การจัดหาน้ำ” โดยวิธีการต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินและเรื่องขาดแคลนน้ำและน้ำท่วมจะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ

1) ปัญหาการใช้ที่ดิน ในพื้นที่ ม.1,2,3,9,10,11 และ ม.12 นั้น ปฏิบัติการของดินเป็นกรดจัด (3-4.5) จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยการใส่วัสดุปูน ในพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ใช้ปูนโดโลไมท์ปรับปรุง โดยอัตราในการใส่อยู่ระหว่าง 500 – 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ส่วนในพื้นที่ ม.4,5,6,7,8 ซึ่งพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว แก้ไขด้วยการแนะนำให้เก็บตัวอย่างดินมาวิเคราะห์ เพื่อลดต้นทุนในการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน สนับสนุนให้ความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร การรณรงค์ไถกลบตอซังพืช และการใช้ปุ๋ยพืชสดในนาข้าวในการลดต้นทุนการผลิต

2) กรณีการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ควรแก้ปัญหามีการขุดลอกคลอง และเหมืองที่เกิดการตื้นเขิน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำ ควรมีการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมติดตั้งเครื่องสูบน้ำ เพื่อเร่งการระบายน้ำในกรณีเกิดน้ำท่วมขัง เพิ่มพื้นที่แก้มลิงเพื่อเพิ่มพื้นที่รับน้ำ สามารถบรรเทาปัญหาน้ำท่วมได้

3) กรณีการแก้ไขปัญหาแคลนน้ำในฤดูแล้ง จากข้อมูลทรัพยากรน้ำของตำบลเกาะเกด พบว่ามีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ในพื้นที่ ม.1,2,3,9, 10 แต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร เหมือง คลอง และอาคารบังคับน้ำ เกิดการชำรุดเสียหาย นอกจากนั้นยังมีวัตถุประสงค์ในการระบายน้ำ เมื่อถึงฤดูแล้งน้ำมักไหลลงลำคลองสายหลัก การแก้ปัญหาก็ควรเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำเดิมที่มีอยู่ เช่น การขุดลอก การเพิ่มระบบสูบน้ำ อาคารบังคับน้ำ และเหมืองส่งน้ำ กระจายไปยังแปลงเกษตรกรรมที่มีปัญหาขาดแคลนน้ำ ก่อสร้างแหล่งน้ำใหม่ซึ่งอาจใช้รูปแบบบ่อบาดาล ซึ่งใช้พื้นที่น้อย และก่อสร้างแท้งค์เก็บน้ำและกระจายน้ำลงมาสู่แปลงของเกษตรกรในพื้นที่ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำพร้อมระบบท่อส่งน้ำ และ

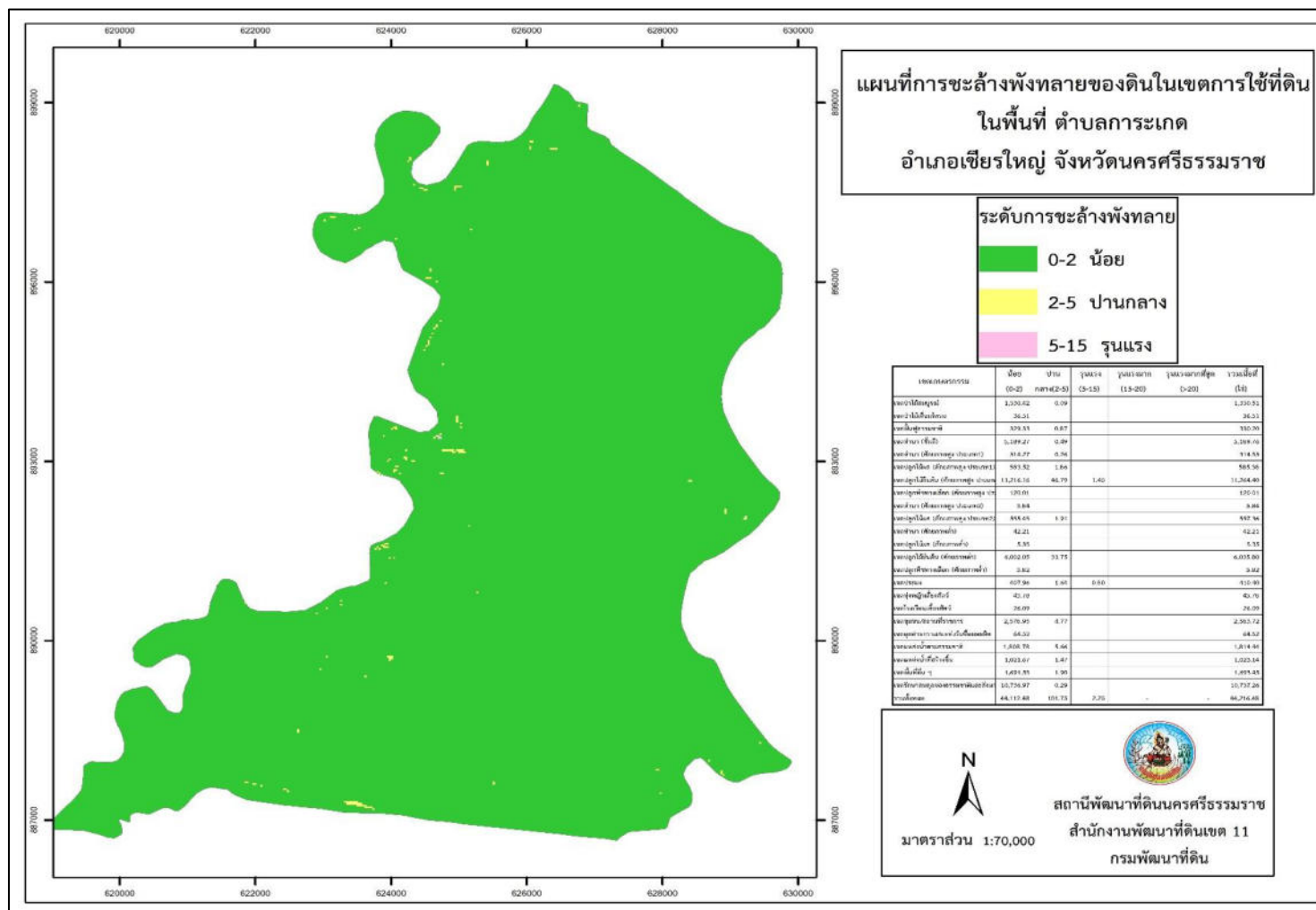

4) กรณีความต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินนั้น ควรจะเป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 4 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำหรือน้ำท่วมทั้งตำบลเกาะเกิดได้โดยสิ้นเชิง”

แผนการใช้ที่ดินตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1.เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 5,549 ไร่	การปรับปรุงบำรุงดิน	
2.เขตพื้นที่ไม่ผล เนื้อที่ 1,148 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,817,300
3.เขตพื้นที่ไม่ยืนต้น เนื้อที่ 17,299 ไร่	1.1การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	660,000
4. เขตพืชทางเลือก เนื้อที่ 124 ไร่	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	101,400
	1.3 การรณรงค์ไถกลบตอซัง	170,000
	1.4 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	850,000
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	7,500
	1.6 พัฒนากลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	34,000
	1.7 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	25,000
	2. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	4,225,000
	2.1 จัดรูปแบบแปลงนา แบบ 1	3,625,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 5,549 ไร่	. สนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ปอเทือง)	85,500
2.เขตไม้ผล เนื้อที่ 1,148 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.4 การจัดหาปุ๋ยอินโดไมต์ 1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 3. การจัดการดินในพื้นที่ลุ่ม 3.1 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ปรับปรุงแปลงนา)	20,000 11,200 13,600 6,800,000 30,000 --- 20,300 --

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
3.เขตไม้ยืนต้น เนื้อที่ 17,299 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	20,000
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	11,200
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	13,600
	1.4 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	6,800,000
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	30,000
	2.การจัดการดินในพื้นที่ลุ่ม	
	2.1 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ปรับปรุงแปลงนา)	-
	3. การบริหารจัดการน้ำ	
	3.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	-
	3.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	-

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
4.เขตพืชทางเลือก เนื้อที่ 124 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	10,000
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	11,200
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	6,800
	2.การจัดการดินในพื้นที่ลุ่ม	
	2.1 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ปรับปรุงแปลงนา)	-
	3. การบริหารจัดการน้ำ	
	3.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	-
	3.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	20,300

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1.เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 5,759 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต
2.เขตไม้ผล เนื้อที่ 465 ไร่	1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.สหกรณ์จังหวัด)
3.เขตไม้ยืนต้น เนื้อที่ 15,416 ไร่	2) โครงการเกษตรอินทรีย์(ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด)
	3) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร (ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด)
	4) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
	5) โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด)
	6) โครงการพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด)
	7) โครงการผลิตปุ๋ยหมักจากผักตบชวา (อบต.เขาพระบาท)
	8) โครงการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ (อบต.เขาพระบาท)
	การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต
	1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	2) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	3) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด)
	4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด)
	5) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด)

ตารางที่ 7.2 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1.เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 5,759 ไร่	6) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
2.เขตไม้ผล เนื้อที่ 465 ไร่	7) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
3.เขตไม้ยืนต้น เนื้อที่ 15,416 ไร่	8) โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ (สนง.เกษตรจังหวัด)
	9) โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	10) โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สนง.เกษตรจังหวัด)
	11) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
	12) โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม
	13) โครงการผลิตและสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัด)
	14) โครงการสนับสนุนการผลิตจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี
	15) โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน (อบต.ไสหมาก)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตทำนา	1.ปรับปรุงบำรุงดิน													17,241,600	
	1.1การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	500	500	500	500	500	2,500	16,500	16,500	16,500	16,500	16,500	82,500	พด.
เขตไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชไร่	1.1การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	90	90	90	90	90	450	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	พด.
	1.1การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	6,600	6,600	6,600	6,600	6,600	33,600	พด.
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	2	2	2	2	1	9	13,600	13,600	13,600	13,600	13,600	68,000	พด.
	1.4 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	10,000	3,400,000	3,400,000	3,400,000	3,400,000	3,400,000	17,000,000	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
	1.7 การส่งเสริมการ ปรับปรุงพื้นที่ดิน กรด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	พด.
เขตไม้ ผล/ไม้ยืน ต้น/พืชไร่	การจัดทำระบบอนุ รักษดินและน้ำ พร้อมปลูกไม้ยืนต้น โตเร็ว	ไร่	50	50	50	50	50	250	470,000	470,000	470,000	470,000	470,000	2,350,000	พด

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี ช่วงปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาด้าน 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จากการวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายใน

พื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับการต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 เขตการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่นๆ และเขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1000	เขตป่าไม้	1,698	3.84
1100	เขตป่าไม้สมบูรณ์	1,331	3.01
1200	เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	37	0.08
1300	เขตพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ	330	0.75
2000	เขตเกษตรกรรม	24,602	55.64
2110	เขตทำนา (ชั้นดี)	5,190	11.74
2211	เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1)	315	0.71
2212	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1)	585	1.32
2213	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1)	11,264	25.47
2215	เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1)	120	0.27
2221	เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2)	4	0.01
2222	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2)	557	1.26

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
2310	เขตทำนา (ศักยภาพต่ำ)	42	0.09
2320	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ)	6	0.01
2330	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ)	6,035	13.65
2350	เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพต่ำ)	5	0.01
2400	เขตประมง	410	0.93
2510	เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	43	0.10
2520	เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	26	0.06
3000	เขตชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	2,648	5.99
3100	เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	2,584	5.84
3200	เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	64	0.14
4000	เขตแหล่งน้ำ	2,838	6.42
4100	เขตแหล่งน้ำธรรมชาติ	1,814	4.10
4200	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	1,024	2.32
5000	เขตพื้นที่อื่นๆ	1,693	3.83
6000	เขตรักษาสมดุลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	10,737	24.28
ผลรวมทั้งหมด		44,216	100.00

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวรหรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้อาจมีสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดิน หรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 1,697 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.84 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 1,331 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.01 ของเนื้อที่ตำบลเป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 36 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติ ไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 330 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.75 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 5 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 24,602.76 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 55.64 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมขั้นดี พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุด ในตำบล เนื่องจากมีระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน โดยเฉพาะข้าวนาปรัง และพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้มีศักยภาพของที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2110) มีเนื้อที่ 5,189 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 11.74 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น อ้อย

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดินข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 314 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น อ้อย พริก

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 585 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.32 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ส้มโอ ฝรั่ง

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 11,264 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 25.48 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ มะพร้าว

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2215) มีเนื้อที่ 120 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.36 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน ได้แก่ ดาวเรือง

ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ สามารถยกระดับเป็นเขตกรรมขั้นดีได้ เนื่องจากมีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว โดยเฉพาะระบบชลประทาน

(2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 4 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 557 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.26 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ กล้วย

3) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนา

ปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 42 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ กัลลวย

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 6,035 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 13.65 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น กระถิน

(4) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 4 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน ได้แก่ พักทอง พริก

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 410 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.93 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

4) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 69 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 43 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าหยาบข้อ

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 26 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,648 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.99 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 2,583 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.84 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทเขตชุมชน/สถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 64 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 2,837 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 6.42 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 1,814 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.10 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

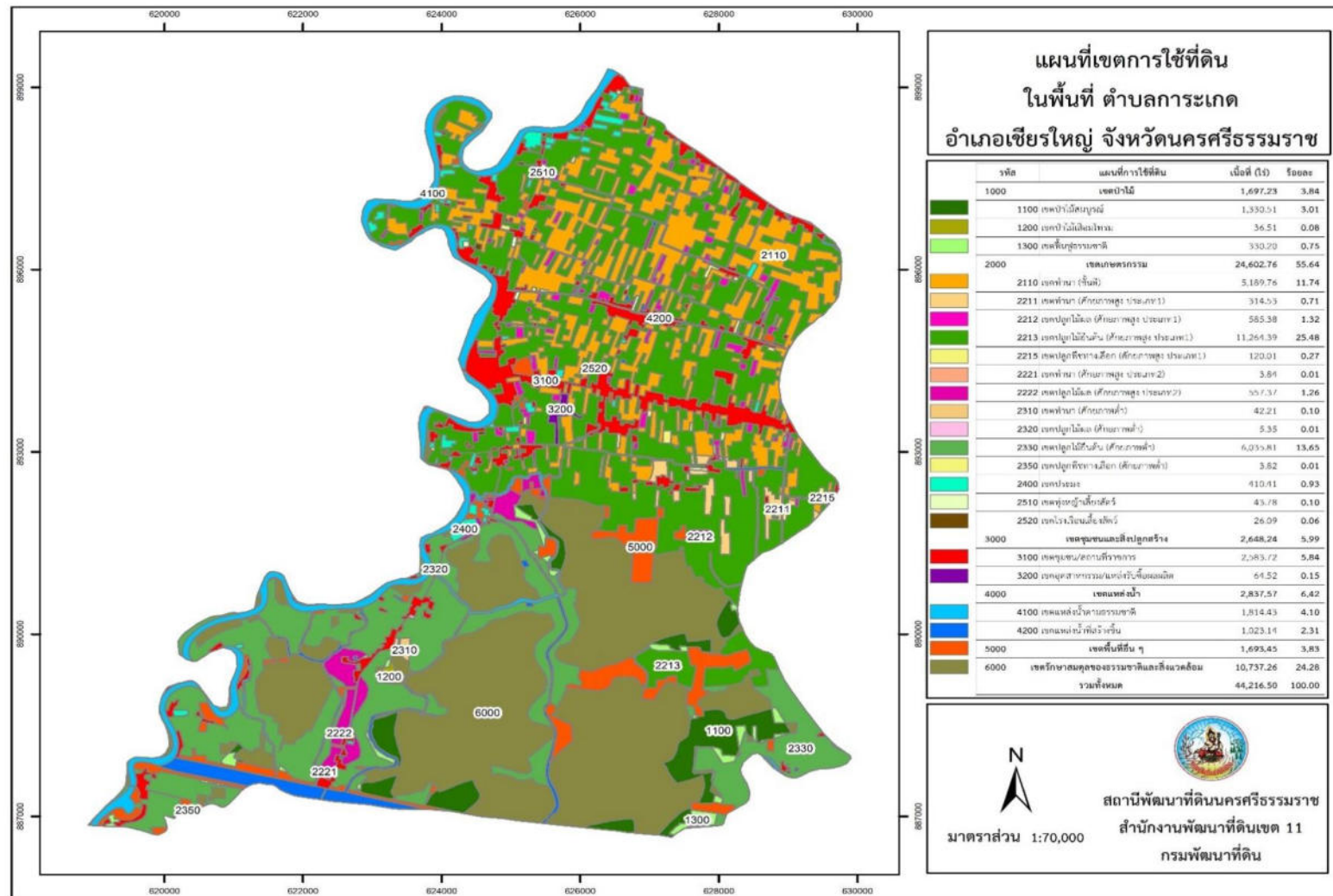
(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 1,023 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.31 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 1693 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.83 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 10,737 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 24.28 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

แผนการใช้ที่ดินตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop.1> มีนาคม 2566.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบลปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566. (ไฟล์ข้อมูล) กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2567. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564. (ไฟล์ข้อมูล. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ

